

COMSTECH Inter-Islamic Network
on Virtual Universities

Holding time: September, 2021

Georgia - Tbilisi

مطالعه نقوش گره چینی پنجره‌های قاجاری خانه شفاهی آمل

مریم شامخی^۱، دکتر نادیا معقولی^۲

۱- کارشناس ارشد پژوهش هنر موسسه عالی طبری

۲- دکترای پژوهش هنر، دانشگاه آزاد اسلامی

چکیده

گره چینی یکی از هنرهای اصیل ایرانی که به نقوش هندسی تکیه دارد وبا تکنیک‌های خاص قابل اجراست. گره چینی از جمله هنرهایی است که در انواع تزئینات وابسته به معماری همچون کاشی کاری، آجرکاری، آینه کاری، و به ویژه تزئینات گره چینی چوب در بناهای دوره قاجار که بر اجزایی هم چون سقف، در و پنجره، و منابر و نرده ها دیده می شود. در این مقاله که هدف آن مطالعه طرح هندسی گره چینی پنجره ها در بنای خانه شفاهی آمل در دوره قاجاری است، ابتدا به پیشینه استفاده از چوب و کاربرد آن در هنر گره چینی، تعاریف کلی، و خواص آن پرداخته، سپس به معرفی طرح گره چینی پنجره‌های این بنا پرداخته و در نهایت ویژگی هنر گره چینی مورد تجزیه تحلیل قرار گرفته و جدول تطبیقی ارائه گردیده است. سوال مطرح شده این است که بیشترین نقوش گره چینی به کار رفته در پنجره‌های این بنا کدام است؟ بدین لحاظ تعداد سه نمونه از پنجره ها انتخاب گردیده و طرح گره چینی آن ها مورد مطالعه قرار گرفته است. روش این پژوهش بنیادی، توصیفی- تحلیلی و گردآوری مطالب به شیوه ی اسنادی و میدانی با استفاده از منابع مدون موجود و تجزیه و تحلیل نمونه ها بوده است. نتایج این مطالعه هاکی از آن است که در این بنا طرح‌های به کار رفته بیشتر از گره مربع، شش ضلعی و ده تند دانه بلوط، شش در شش و ترکیب هندسی این گره ها مورد استفاده قرار گرفته است.

کلید واژگان: بناهای سلطنتی قاجار، درها پنجره ها، نقوش، گره چینی، ارسی ها، آمل، خانه شفاهی